Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător - Avasiloaie Tatiana

Dosarul nr. 3a-8/25

2-20135319-02-3a-10012025

D E C I Z I E

21 mai 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componență:

Președintele ședinței, judecător Mîra Ghenadie

Judecători Sîrbu Victoria și Cașcaval Andrei

Grefier Gonciar Elena

examinând în ședință publică, apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 07 iunie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea de contencios administrativ înaintată de Nastas Alexandru împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoană terță Curtea de Conturi a R. Moldova cu privire la anularea actului de constatare

c o n s t a t ă:

Pretențiile din acțiune:

La 29 octombrie 2020, Nastas Alexandru a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020.

În motivarea acțiunii s-a indică că la data de 06 decembrie 2019 și ulterior la 14 februarie 2020, Curtea de Conturi a RM a înaintat în adresa Autorității Naționale de Integritate, o sesizare prin care a relatat faptul că în rezultatul auditului performanței privind realizarea Programului național de combatere a hepatitelor virale B, C și D pentru anii 2017-2021, fiind evaluate atribuțiile și responsabilitățile persoanelor implicate în procesul organizării și asigurării tratamentului bolnavilor cu hepatite virale, Curtea ar fi stabilit o situație ce denotă prezența conflictelor de interese, manifestate prin semnarea a diverse ordine de către vice-directorul medical al IMSP Spitalul Raional Anenii Noi - Nastas Alexandru, în privința farmacistului diriginte al aceleiași instituții - Nastas Maria,

care ar fi rudă de gradul I cu autorul actelor administrative.

La data de 26 februarie 2020, inspectorului de integritate din cadrul Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate - Plești Serghei, i-au fost distribuite aleatoriu sesizările sus-menționate.

Ulterior, potrivit actului de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020, întocmit de către Inspectoratul Național de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, în persoana inspectorului - Plești Serghei, a fost constatată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Nastas Alexandru, manifestată prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese real apărute.

Totodată, menționează că potrivit aceluiași act, a fost constatat faptul că în exercitarea atribuțiilor de director interimar al IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, Nastas Alexandru ar fi emis actele specificate la pct. 21-31 din actul de constatare, cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Suplimentar, conform aceluiași act de constatare, Autoritatea Națională de Integritate a dispus sesizarea conducerii IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, în vederea încetării raporturilor de muncă cu Nastas Alexandru, iar potrivit pct. 4 a dispozitivului actului de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a dispus informarea lui Nastas Alexandru cu conținutul actului administrativ emis și dreptul acestuia de a-l contesta în instanța de contencios administrativ.

Reclamantul a notat că prevederile art. art. 207 Cod administrativ, enunță temeiurile de bază de admisibilitate a acțiunii formulată în instanța de contencios administrativ și anume: prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; respectarea cerințelor deforma și conținut a acțiunii în contencios administrativ; respectarea procedurii prealabile; respectarea termenului de înaintare a acțiunii; prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

La caz, atestă că în rezultatul efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inițiat în privința lui Nastas Alexandru, a fost întocmit actul de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020.

Prin scrisoarea nr. 04-18/4518 din 25 septembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a expediat actul de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020 întocmit în privința lui Nastas Alexandru, acesta fiind recepționat sub semnătură, la 15 octombrie 2020.

Cu referire la art. 10 alin. (1), art. 11 alin. (1) Cod administrativ, reclamantul a menționat că în privința primei condiții de admisibilitate se constată că actul de

constatare nr. 04-18/4518 din 25 septembrie 2020, este act administrativ individual, emanând de la o autoritate publică, reprezentând o măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, pentru sancționarea a reclamantului și încetarea raporturilor de serviciu.

Făcând trimitere la art. 208 alin. (1), art. 19, art. 162 alin. (1), art. 163 lit. c) Cod administrativ, art. 36 alin. (1) al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, reclamantul a susținut că condiția de respectare a remediului extrajudiciar cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil prin depunerea unei cereri prealabile la autoritatea publică emitentă, nu se impune, or, Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, este una specială în raport cu Codul administrativ, fiind îndreptățit să înainteze prezenta cerere nemijlocit în instanța de judecată, în termen de 15 zile din momentul recepționării actului de constatare.

Totodată, subliniază că actul de constatare a Autorității Naționale de Integritate cu nr. 213/18 din 23 septembrie 2020, a fost recepționat la 15 octombrie 2020, iar cererea de chemare în judecată înaintată la 29 octombrie 2020, cu respectarea termenului de 15 zile reglementat de art. 36 alin. (1) - (2) al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Mai notează că competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ, revine Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Drept urmare, reclamantul consideră că acțiunea este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, în termenul prevăzut de lege, fiind contestat un act administrativ al autorității publice competente, care produce efecte juridice în exterior și are caracter defavorabil reclamantului. Astfel, acțiunea este admisibilă.

Totodată, cu referire la prevederile art. 3, art. 17, art. 39 alin. (2), art. 189 alin. (1), art. 206 alin. (1), art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, în opinia reclamantului, actul de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020, este unul ilegal și neîntemeiat, fiind pasibil a fi anulat din următoarele considerente de fapt și de drept: a) actul administrativ contestat, este unul ilegal, fiind adoptat cu încălcarea procedurii instituite de lege; b) autoritatea a încălcat procedura de primire spre examinare și repartizare a sesizărilor parvenite de la Curtea de Conturi.

În acest context, invocând prevederile art. 1 alin. (1) lit. b), art. 28 alin. (1), art. 29, art. 30 al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, reclamantul a menționat că potrivit actului de constatare contestat prin prezenta acțiune, se atestă că deși sesizarea inițială privitor la acțiunile pretins ilegale ale lui

Nastas Alexandru a fost înaintată de către Curtea de Conturi încă la 06 decembrie 2019, aceasta a fost repartizată aleatoriu inspectorului de integritate abia la 26 februarie 2020, adică peste o perioadă de peste 2,5 luni din momentul înregistrării acesteia, ceea ce denotă o gravă abatere de la procedura emiterii actului administrativ.

În ceea ce ține de sesizarea cu obiect similar nr. 962 din 14 februarie 2020, a menționat că aceasta, de asemenea, nu poate sta la baza inițierii dosarului de control or, Autoritatea Națională de Integritate urma să lase fără examinare această sesizare, ca fiind depusă repetat după sesizarea inițială din 06 decembrie 2019.

Mai reține că autoritatea a încălcat termenele de finalizare a procedurii administrative și emitere a actului administrativ corespunzător.

Astfel, în sensul art. 60 alin. (1), (4) și (5) Cod administrativ, la caz, se atesta că Autoritatea Națională de Integritate a fost sesizată de către Curtea de Conturi, cu privire la eventuala admiterea a conflictelor de interese de către Nastas Alexandru, prin sesizările din 06 decembrie 2019 și ulterior, cu același conținut - din 14 februarie 2020, iar actul de constatare în privința reclamantului a fost adoptat abia la 23 septembrie 2020.

Din cele enunțate se desprinde cu certitudine depășirea termenului legal maxim de 90 zile instituit de Codul administrativ în vederea finalizării procedurii administrative și emiterii actului administrativ corespunzător.

Explică reclamantul că în speță, stabilirea unui termen fix pentru emiterea actului de constatare pe marginea sesizărilor formulate de persoanele interesate, se află în unison cu principiul legalității, celerității, eficienței, securității raporturilor juridice și certitudinii juridice, termen care de altfel este menit să disciplineze conduita destinatarilor legii și să asigure un climat coerent și previzibil de examinare a sesizărilor înaintate.

În acest sens, mai menționează că art. 2 alin. (2) Cod administrativ statuează franc că, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod. în acest sens, urmează de menționat că termenul de finalizare a procedurii administrative este unul principial, iar orice derogare ar contraveni acestuia.

La fel, reclamantul invocă faptul că actul de constatare a fost semnat de către o persoană neîmputernicită, or, actul de constatare cu nr. 213/18 din 23 septembrie 2020, este semnat de inspectorul de integritate Pleșca Serghei, din numele Inspectoratului de Integritate care este parte integrantă a Aparatului Autorității Naționale de Integritate în conformitate cu art. 8, art. 16 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 9 din 08 februarie 2018 privind aprobarea structurii și a efectivului-

limită ale Autorității Naționale de Integritate.

De aici, rezultă că actul de constatare contestat în prezenta acțiune a fost emis de o structură internă (fără personalitate juridică) a Inspectoratului de Integritate în numele ultimei și semnată de angajatul acesteia, în pofida faptului că funcțiile de exercitare a controlului averii și intereselor personale, controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese îi revine Autorității Naționale de Integritate în unison cu dispozițiile art. 5-6 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Mai mult, în conformitate cu art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Autoritatea constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Pe cale de consecință, grație cadrului legal enunțat rezultă că actul de constatare se întocmește de inspectorul de integritate (art. 19 lit. g) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate), însă se emite din numele Autorității Naționale de Integritate și se semnează de conducerea ei (președinte, vicepreședinte).

În acest context, notează că este necesar de a nu se confunda sintagma de „întocmire" cu sintagma „emitere, semnare" ce dispun de o încărcătură semantică distinctă și nu urmează a fi confundate. De altfel, în acord cu art. 28 din Legea nr. 180 din 19 decembrie 2011, actul de constatare era emis de Comisia Națională de Integritate și semnat de președintele acesteia.

Referitor la faptul că actul administrativ contestat, este unul neîntemeiat, cu referire la prevederile art. 35 alin. (1) al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, reclamantul a invocat că actul de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020 nu conține nici o concluzie sau apreciere pe dimensiunea specificării în parte a procedurii în care urmau a fi soluționate eventualele conflicte de interese admise de către reclamant, motivul nesoluționării pretinselor stări de conflicte de interese, efectele negative (consecințele prejudiciabile) ale nesoluționării situațiilor de conflict de interese, precum și alte circumstanțe faptice și de drept, ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei, fapt care nu permite aplicarea unor sancțiuni de asemenea anvergură, deoarece nu rezistă triplului test degajat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului – ingerința să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporțională.

Suplimentar, a comunicat că de către Inspectoratul Național de Integritate nu au fost aduse suficiente argumente și probe ce ar confirma încălcarea regimului juridic al conflictului de interese de către reclamantul Nastas Alexandru, or actele prezentate de către acesta în cadrul procedurii de control, au demonstrat cu certitudine faptul că pe de o parte, ordinile emise nu au vizat-o doar pe fiica sa Nastas Maria, ci și pe alți lucrători ai instituției, iar pe de altă parte, o mare parte din acestea au fost emise în perioada absenței conducătorului instituției medicale,

atunci când Nastas Alexandru îndeplinea funcția de director în conformitate cu prevederile Regulamentului de funcționare a instituției și respectiv - în virtutea funcției deținute, era obligat să semneze astfel de ordine.

Totodată, Nastas Alexandru a explicat că la momentul emiterii ordinelor date, nici nu a fost familiarizat cu conținutul prevederilor Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale, conținutul acestor prevederi legale fiindu-i explicat acestuia abia în perioada 21 octombrie 2019 - 25 octombrie 2019, când conform ordinului MSMPS în cadrul „Școlii de Management Sanitar" a USMF „Nicolae Testemițanu", subiectul declarării a fost instruit prin participare la ciclul „Etică, integritate și legislație în activitatea lucrătorilor în sănătate".

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 07 iunie 2024, acțiunea înaintată de Nastas Alexandru a fost admisă, respectiv, anulat Actul de constatare a Inspectorului de Integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova nr. 213/18 din 23 septembrie 2020.

Solicitarea apelantului

La 20 iunie 2024, Autoritatea Națională de Integritate a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, iar la 21 ianuarie 2025 a depus apel motivat, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 07 iunie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea cererii de apel, apelantul a indicat că în cadrul examinării cauzei nu au fost elucidate și constatate circumstanțele ce au importanță la soluționarea cauzei, de asemenea au fost încălcate normele de drept material.

Astfel, în esență, apelanta a menționat că instanța de fond neîntemeiat a reținut că nu a fost respectată procedura de repartizare aleatorie a sesizării, deoarece aceasta a fost înregistrată imediat la 06 decembrie 2019 și 14 februarie 2020, și repartizată aleatoriu inspectorului de integritate la 26 februarie 2020, or, art. 30 al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția în vigoare la data inițierii procedurii administrative), nu prevedea expres un anumit termen pentru a se repartiza sesizarea, ci prevedea doar noțiunea de "se înregistrează imediat" și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

De asemenea, cu referire la captura de ecran (screenshot) al sistemul SIA „e-Integritate, apelanta a menționat că instanța de fond nu a luat în considerație fișa de repartizare aleatorie a sesizărilor, ce a stat la baza inițierii procedurii de control în privința intimatului/reclamant.

Cu referire la argumentele instanței de fond despre principiul proporționalității, apelanta a remarcat că Inspectorul de integritate a exercitat atribuțiile funcționale

în conformitate cu legislația în vigoare, respectând art. 19, art. 35, art. 39 din Legea nr. 132/2016, art. 23 alin. (4), (6) și (8) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, control care s-a finalizat cu emiterea actului de constatare, or, faptele săvârșite de Nastas Alexandru, se încadrează la prevederile alin. (4) și alin. (7) ale art. 12 și alin. (3) al art. 14 alin. (l)-(3) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale și art. 14 din Legea integrității, prezentând conflicte de interese consumate, pentru care legea prevede efecte defavorabile făptuitorului.

Suplimentar, apelanta consideră eronată concluzia instanței de fond că inspectorul de integritate urma să clarifice dacă emiterea/semnarea actelor emise de Nastas Alexandru, a influențat sau a putut să influențeze îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției, și dacă a oferit careva facilități soției și fiicei sale, în raport cu alți angajați, or, prin actul administrativ contestat este demonstrat faptul că intimatul/reclamant a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin semnarea actelor juridice în interesul persoanelor apropiate (soția) și (fiica).

În concluzie, apelantul a relatat că prima instanță a dat o apreciere greșită cauzei pe care a judecat-o, nu a apreciat pe deplin șirul de circumstanțe relevante pentru justa soluționare a cauzei și a pus accent doar pe argumentarea și poziția intimatului/reclamant, prin urmare nu a dat o apreciere corectă poziției apelantului/pârât prin aceasta a emis o hotărâre judecătorească neîntemeiată și ilegală.

Termenul de declarare a apelului

Potrivit art. 232 alin. (1) și (2) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din lucrările cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost emis la 07 iunie 2024, cererea de apel nemotivată datează din 20 iunie 2024, hotărârea motivată a fost recepționată de către Autoritatea Națională de Integritate la 27 decembrie 2024, iar cererea de apel motivată a fost depusă la 21 ianuarie 2025.

Astfel, apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate se consideră depus în termen.

Argumentele participanților la proces

La examinarea în fond a cererii de apel, reprezentantul apelantei Autoritatea Națională de Integritate – Levco Daniela, a solicitat admiterea apelului declarat precum a fost formulat.

Reprezentantul terțului Curtea de Conturi a R. Moldova – Bogatîreț Reghina, a susținut apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate și a optat pentru admiterea acestuia.

Intimatul Nastas Alexandru, nu s-a prezentat în ședința de judecată și nu a solicitat amânarea sau examinarea cauzei în lipsă, or, ținând cont de faptul că procedura citării legale a fost respectată, Completul judiciar a dispus examinarea cererii de apel în lipsa părților neprezente.

Aprecierea instanței de apel

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma înscrisurilor din dosar în raport cu prevederile legislației în vigoare, Colegiul judiciar statuează că apelul urmează a fi admis, iar hotărârea instanței de fond urmează a fi casată integral, cu emiterea unei noi hotărâri din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel casează integral hotărârea primei instanței și emite o nouă decizie.

Potrivit art. 194 alin. (1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Conform art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Corespunzător art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Prevederile art. 220 alin. (1) Cod administrativ stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

De asemenea, potrivit art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În fapt, din materialele cauzei se atestă că potrivit sesizărilor Curții de Conturi nr. 6913 din 06 decembrie 2019 și nr. 962 din 14 februarie 2020, s-a invocat că în rezultatul efectuării auditului performanței privind realizarea Programului național de combatere a hepatitelor virale B, C și D, pentru anii 2017-2021 fiind evaluate atribuțiile și responsabilitățile persoanelor implicate în procesul organizării și asigurării tratamentului bolnavilor cu hepatite virale, Curtea a stabilit situația ce denotă prezența conflictelor de interese, manifestate prin semnarea de către vice-directorul medical al IMSP Spitalul Raional Anenii Noi - Nastas Alexandru, a diverse ordine în privința farmacistului diriginte al aceleiași instituții - Nastas Maria, care ar fi rudă de gradul I cu autorul actelor administrative.

Prin procesul-verbal al Autorității Naționale de Integritate nr. 131/18 din 11 martie 2020, inspectorul de integritate Pleșca Serghei, a dispus inițierea controlului privind eventuala încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către Nastas Alexandru, vice-directorul medical al IMSP Spitalul Raional Anenii Noi.

Din partea constatatoare a procesului-verbal rezultă că, în temeiul prevederilor art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, la data de 26 februarie 2020, inspectorului de integritate Pleșca Serghei i-a fost repartizată aleatoriu prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, sesizările cu nr. 6913 din 06 decembrie 2019 și nr. 962 din 14 februarie 2020, ce au stat la baza formării dosarului de control în privința lui Nastas Alexandru.

La data de 23 septembrie 2020, inspectorul de integritate a Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate - Pleșca Serghei, a întocmit în privința lui Nastas Alexandru, actul de constatare nr. 213/18, prin care s-a decis:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Nastas Alexandru, vice-director medical al Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Raional Anenii Noi, manifestată prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese reale apărute, în circumstanțele descrise în prezentul act;
2. Se constată că, în exercitarea atribuțiilor de director interimar al Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Raional Anenii Noi, dl Nastas Alexandru a emis actele specificate la pct. 21- 31 din prezentul act, cu încălcarea regimului juridic al

conflictelor de interese;

3. A sesiza conducerea Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Raional Anenii Noi, în vederea încetării raporturilor de muncă cu vice-directorul Alexandru Nastas.

Astfel, Nastas Alexandru a depus prezenta acțiune în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de constatare nr. 213/18 din 23 septembrie 2020.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 07 iunie 2024, Judecătoria Chișinău sediul Centru, a admis acțiunea înaintată de Nastas Alexandru și, respectiv anulat Actul de constatare a Inspectorului de Integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova nr. 213/18 din 23 septembrie 2020.

În materie de drept, Completul judiciar reține că, potrivit art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În conformitate art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 alin. (2) și (3) Cod administrativ, exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Potrivit art. 23 alin. (1) - (3) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente acționează respectând principiul egalității și nediscriminării. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Orice diferență de tratament trebuie justificată în mod obiectiv. Atât în cadrul procedurii administrative, cât și în cadrul procedurii de contencios administrativ sau ca rezultat al acestora, nicio persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau scutită de obligații pe motiv de rasă, origini

familiale, sex, limbă, cetățenie, apartenență etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educație, situație economică, condiție socială.

Potrivit art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

La caz, Completul judiciar atestă că Nastas Alexandru este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, acțiunea depusă de reclamant este una în contestare și aceasta nu este exceptată de la controlul judiciar.

De asemenea, potrivit Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008, sunt definite următoarele noțiuni: funcție publică – ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii în scopul realizării prerogativelor de putere publică; funcționar public – persoană fizică numită, în condițiile prezentei legi, într-o funcție publică.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) lit. a)-c) al Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor, Autoritatea constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor.

Conform art. 19 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorii de integritate desfășoară următoarele activități: a) primesc, colectează, centralizează și procesează date și informații cu privire la situația averilor deținute de persoane în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, de asemenea cu privire la incompatibilitățile și conflictele de interese ale persoanelor care ocupă o funcție publică sau de demnitate publică; b) efectuează controlul averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; c) efectuează controlul privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale de către subiecții declarării; d) constată diferențele substanțiale, ținând cont de modificările intervenite în averea subiectului declarării în timpul exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică și în veniturile obținute de acesta în aceeași perioadă; e) examinează și soluționează conflictele de interese ale persoanelor prevăzute de Legea privind declararea averii și a intereselor personale; f) sesizează organizația publică în care activează subiectul declarării sau autoritatea responsabilă de numirea în funcție a acestuia în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazul constatării unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese; g) întocmesc acte de constatare în condițiile legii; h) constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni contravenționale.

Dispoziția art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea citată stipulează că, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al

incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că: a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Suplimentar, conform art. 3 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prevede că subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sunt: a) persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică; b) membrii Consiliului de observatori al instituției publice naționale a audiovizualului Compania ”Teleradio-Moldova”, Compania Teleradio-Găgăuzia; consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale; deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia; c) membrii Consiliului Superior al Magistraturii și ai Consiliului Superior al Procurorilor din rândul profesorilor, precum și membrii organelor care funcționează în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii și a Consiliului Superior al Procurorilor; d) membrii nepermanenți ai Comisiei Electorale Centrale; e) conducătorii organizațiilor publice și adjuncții acestora; e[1]) membrii Consiliului de supraveghere, ai Comitetului executiv și angajații Băncii Naționale a Moldovei, membrii și angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, cu excepția angajaților care desfășoară activități auxiliare – de secretariat, de protocol, administrative, tehnice; f) personalul din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică; g) funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special; h) membrii Consiliului de Integritate; i) membrii colegiilor/comisiilor de admitere în profesie, de evaluare, disciplinare și/sau de etică a profesiilor conexe justiției. (2) Subiecții prevăzuți la alin. (1) sunt incluși în Registrul electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale, ținut de Autoritatea Națională de Integritate.

Sub aspectul art. 2 din Legea prenotată, conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii, iar interesul personal este privit orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Suplimentar, interes personal este orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art. 3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată,

din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora.

Prin urmare, nu doar semnarea actelor administrative constituie consumarea regimului juridic al conflictului de interese, dar și încălcarea prevederilor legale ce țin de exercitarea mandatului deținut și interesele personale ale subiectului declarării, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii.

Conform art. 12 alin. (3), (7) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică; Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sânt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

Reieșind din normele citate supra, Completul de judecată reține că respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Nastas Alexandru, vice-directorul medical al IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, urma a fi efectuată prin prisma prevederilor Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale și ale Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

La caz, instanța de apel reține că în cadrul procedurii de control efectuată de către inspectorul de integritate, s-a stabilit consumarea de către Nastas Alexandru a conflictelor de interese ce rezultă din relațiile sale cu persoane apropiate, (soția) Nastas Natalia și (fiica) Nastas Maria.

Or, prin actul administrativ contestat a fost demonstrat faptul că Nastas Alexandru a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin semnarea actelor juridice în interesul persoanelor apropiate (soția) și (fiica).

Mai mult ca atât, este de menționat că nu doar semnarea actelor administrative constituie consumarea regimului juridic al conflictelor de interese, dar și încălcarea

prevederilor legale ce țin de exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale subiectului declarării, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii.

De altfel, instanța de apel reține că, din anul 2012 intimatul Nastas Alexandru exercită funcția administrativă de vice-director al IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, iar în lipsa directorului, în conformitate cu pct. 40 din Regulamentul de organizare și funcționare al instituției, asigură plenitudinea competențelor funcției de director.

În exercițiul funcției deținute, Nastas Alexandru a emis/semnat acte ce vizează soția sa Nastas Natalia și fiica Nastas Maria, și anume:

1. Ordinul nr. 183c din 20 iunie 2017 cu privire la premiere, prin care se stabilește prima lunară medicului endocrinolog - Nastas Natalia, în mărime de 2.250 lei, din contul serviciilor contra plată;
2. Ordinul nr. 510c din 27 decembrie 2017 cu privire la premiere, prin care se stabilește prima lunară medicului endocrinolog - Nastas Natalia, în mărime de 1.0 salariu tarifar, din contul serviciilor contra plată;
3. Ordinul nr. 162c din 29 mai 2018 cu privire la premiere, prin care se stabilește prima lunară medicului endocrinolog - Nastas Natalia, în mărime de 2.250 lei, din contul serviciilor contra plată;
4. Ordinul nr. 215c din 26 iulie 2019 cu privire la stabilirea premiului pentru luna iulie, prin care se stabilește prima lunară medicului endocrinolog - Nastas Natalia, în mărime de 5.860 lei, din contul serviciilor contra plată;
5. Ordinul nr. 257c din 02 septembrie 2019 cu privire la stabilirea premiului pentru luna septembrie, prin care se stabilește prima lunară medicului endocrinolog - Nastas Natalia, în mărime de 5.000 lei, din contul serviciilor contra plată;
6. Ordinul nr. 363c din 27 septembrie 2017 cu privire la acordarea ajutorului material din contul mijloacelor speciale, prin care se acordă ajutor material medicului obstetrician ginecolog - Nastas Maria, în mărime de 0,5 din salariul de funcție lunar, din fondul serviciilor medicale contra plată;
7. Ordinul nr. 191c din 13 iunie 2018 cu privire la acordarea ajutorului material din contul mijloacelor speciale, prin care se acordă ajutor material farmacistului diriginte - Nastas Maria, în mărime de 1,0 din salariul de funcție lunar cu suplimente;
8. Ordinul nr. 65c din 18 februarie 2019 cu privire la cumularea funcției de medic obstetrician ginecolog și medic imagist sonografist, prin care se angajează - Nastas Maria în calitate de medic imagist sonografist prin cumul, cu retribuirea muncii în mărime proporțională timpului lucrat, dar nu mai mult de 0,25 din salariu;
9. Ordinul nr. 98c din 29 martie 2019 cu privire la stabilirea premiului

pentru luna martie, prin care se stabilește prima lunară farmacistului-diriginte - Nastas Maria, în mărime de 2.500 lei, din contul serviciilor contra plată;

10. Ordinul nr. 194c din 05 iulie 2019 cu privire la stabilirea premiului pentru luna iunie, prin care se stabilește prima lunară farmacistului-diriginte - Nastas Maria, în mărime de 4.300 lei, din contul serviciilor contra plată;

11. Ordinul nr. 309c din 14 octombrie 2019 cu privire la stabilirea premiului pentru luna octombrie, prin care se stabilește prima lunară farmacistului-diriginte - Nastas Maria, în mărime de 5.000 lei, din contul serviciilor contra plată.

Instanța de apel reține că potrivit art. 3 lit. e) al Legii privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016 și potrivit art. 5 lit. b) din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017, prevederile actelor normative respective se aplică conducătorilor organizațiilor publice și adjuncților acestora, devenind titulari de drepturi și obligații.

Cu referire la prevederile art. 14 alin. (1)-(3) din Legea integrității, în vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, conducătorul entității publice este obligat să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea sa profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

În legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale, conducătorul entității publice este obligat să: declare în scris, în termen de 3 zile, la Autoritatea Națională de Integritate conflictele sale de interese reale; să nu emită actul administrativ, până la soluționarea conflictului de interese; să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sunt amenințate de conflictul de interese, până la soluționarea acestuia.

Aceeași conduită se desprinde și din dispozițiile art. 12 alin. (4) și alin. (7) ale Legii nr. 133/2016.

Cu toate acestea, reclamantul/intimat Nastas Alexandru nu a declarat și nu a soluționat prin abținere conflictele de interese, or, în calitate de vice-director medical, asigurând interimatul funcției de director al IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, a emis 11 acte administrative individuale sub formă de ordine, ce au vizat nemijlocit angajații Nastas Natalia și Nastas Maria, fapt ce a dus la consumarea conflictului de interese.

Totodată, instanța de apel reține că prin scrisoarea nr. 04-18/1484 din 23 aprilie 2020, Nastas Alexandru a fost informat despre inițierea în privința lui a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, însă potrivit datelor acumulate în cadrul controlului, acesta din urmă nu a probat și explicat încălcarea regimului, iar în rezultat, la data de 29 septembrie 2020 a fost emis actul de constatare nr. 213/18.

În context, generalizând rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese prin prisma cadrului legal pertinent, conducându-se de principiile concludenții, utilității și veridicității, și aplicând propria convingere în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probator administrat în raport cu supozițiile invocate la etapa inițierii controlului, instanța de apel consideră constatată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Nastas Alexandru, prin:

1. Nedeclararea în modul stabilit de art. 12 alin. (4) și alin. (7) din Legea nr. 133/2016, a conflictelor de interese reale în care s-a aflat pe parcursul anilor 2017-2019, exercitând funcția vice-director medical al IMSP „Spitalul Raional Anenii Noi", semnând acte juridice în raport cu persoana apropiată (soția) Nastas Natalia și (fiica) Nastas Maria.
2. Nesoluționarea în modul stabilit de art. 14 alin. (1)-(3) din Legea nr. 133/2016, a unui conflict de interese real, prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului.

Așadar, conflictul de interese real urma a fi soluționat de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz, iar până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, la caz Nastas Alexandru, îi era interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii. Totodată, conform art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării în persoana intimatului Nastas Alexandru, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

3. Consumarea conflictului de interese, în modul stabilit de art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, exprimat prin rezolvarea unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Respectiv, instanța de apel apreciază ca fiind întemeiată concluzia inspectorului de integritate potrivit căreia, prin adoptarea și semnarea actelor, reclamantul/intimat a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4), (7) și (10) și art. 14 alin. (3)-(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, deoarece Nastas Alexandru nu a luat măsuri pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor, nu a declarat în scris și nu a soluționat prin abținere conflictul de interese real în care se afla și a admis consumarea

conflictelor de interese, prin ce a încălcat normele legale privind conflictul de interese.

În continuare, Colegiul judiciar apreciază ca irelevantă concluzia instanței de fond, cu referire la faptul că: - ”pentru constatarea existenței unui conflict de interese real consumat, inspectorul de integritate urma să clarifice dacă emiterea/semnarea actelor emise de Nastas Alexandru, a influențat sau a putut să influențeze îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției. Inspectorul de integritate nu a explicat și nu a motivat, în ce mod reclamantul și-a exercitat imparțial funcția și dacă a oferit careva facilități soției și fiicei sale, în raport cu alți angajați. Instanța nu constată existența unor premise din care să se deducă concluzia că la semnarea actelor din speță Nastas Alexandru și-a îndeplinit imparțial și neobiectiv funcția”, or, în conformitate cu art. 3 alin. (1), lit. e) din Legea nr. 133/2016, vice-director medical al IMSP „Spitalul Raional Anenii Noi” - Nastas Alexandru, este subiect al declarării averii și intereselor personale, iar potrivit art. 2 din Lege, conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii, iar interesul personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

De altfel, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, subiectul declarării are obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute de art. 11 din Legea nr. 133/2016, și anume: prin servire a interesului public cu imparțialitate și obiectivitate; prin asigurarea transparenței și controlului public al activității; prin responsabilitate individuală și exemplul personal, ceea ce, în consecință, a dus la aplicarea sancțiunilor menționate supra.

În consecință, fapta săvârșită și anume semnarea a 11 acte, în calitate de vice-director medical al IMSP „Spitalul Raional Anenii Noi”, care vizează persoane apropiate (soția) Nastas Natalia și (fiica) Nastas Maria, nu poate fi privită ca o exercitare imparțială și obiectivă a atribuțiilor, reprezentând conflict de interese consumat pentru care legea prevede efecte defavorabile făptuitorului, iar în lumina principiului legalității, conduita prescrisă are repercusiuni asupra ordinii și disciplinei legale, și, respectiv atrage fără devieri, consecințele corespunzătoare.

Complementar, în conformitate cu art. 16 alin. (1) Cod administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Cu referire la aspectele invocate de prima instanță în acest sens, Completul de

judecată menționează că inspectorul de integritate din cadrul Inspectoratului de Integritate al ANI, nu poate admite interpretarea selectivă a circumstanțelor cauzei, or, legea nu îi acordă dreptul de a alege aplicarea sau nu a unei sancțiune și care va fi forma acestei sancțiuni. Legea prevede expres răspunderea pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.

În context, instanța de apel statuează că la caz a fost respectat și principiul proporționalității măsurilor întreprinse de autoritățile publice, sesizat de prima instanță, or, potrivit pct. 17 din decizia Curții constituționale nr. 143 din 16 decembrie 2019, pentru a asigura interesul public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sunt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul stabilit. În acest sens, articolul 12 al Legii privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133/2016 prevede categoriile conflictelor de interese și modul de declarare a acestora.

La caz, Nastas Alexandru nu poate să-și justifice faptele sale decât prin prisma prevederilor Legii privind declararea averii și a intereselor personale, iar dacă atare fapte sunt contrare legii, atunci se constată încălcarea regimului juridic al conflictului de interese, fapt pe care s-a stabilit în privința intimatului.

Având în vedere cele expuse, se constată cu certitudine aplicarea art. 23 alin. (4) conform căruia, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză sau, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației.

Drept urmare, faptele săvârșite de Nastas Alexandru se încadrează la prevederile alin. (4) și alin. (7) ale art. 12 și alin. (3) al art. 14 alin. (1)-(3) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 132 din 17 iunie 2016 și art. 14 din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017 și reprezintă conflicte de interese consumate pentru care legea prevede efecte defavorabile făptuitorului.

Suplimentar, cu referire la aspectele repartizării sesizărilor Curții de Conturi, care a generat inițierea de Autoritatea Națională de Integritate a controlului privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Nastas Alexandru, instanța de apel reține că acestea au fost repartizate aleatoriu la data de 26 februarie 2020, în baza art. 30 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor.

În context, după cum a fost stabilit, principiul de distribuire aleatorie obligatorie

a sesizărilor la Autoritatea Națională de Integritate, a fost introdus prin Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, iar art. 30 alin. (1) al Legii nr. 132 din 17 iunie 2016, este o normă imperativă operativă de ordine publică, care consacră principiul repartizării aleatorii a sesizărilor. Excepții de la acest principiu legea nu prevede.

Astfel, repartizarea aleatorie presupune distribuirea sesizărilor prin sistemul electronic „e-Integritate", lansat în exploatare industrială în ianuarie 2018, astfel încât, inspectorul de integritate competent să efectueze controlul, este stabilit în mod aleatoriu, cu excluderea factorului decizional uman.

Reieșind din cele menționate în coraport cu materialele cauzei, este de reținut că, la 06 decembrie 2019 și 14 februarie 2020, au fost înregistrate sesizări cu nr. 6913 și 962 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către Nastas Alexandru, exercitând funcția de vice-director medical al IMSP „Spitalul Raional Anenii Noi, și repartizată aleatoriu inspectorului de integritate la 26 februarie 2020, or, art. 30 al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția în vigoare la data inițierii procedurii administrative), nu prevedea expres un anumit termen pentru a se repartiza sesizarea, ci prevedea doar noțiunea de "se înregistrează imediat" și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. Astfel, se conchide că apelantul a respectat prevederile legale de repartizare aleatorie a sesizării.

Cu referire la concluziile instanței de fond despre captura de ecran (screenshot) al sistemul SIA „e-Integritate", Completul de judecată susține argumentele apelantei, or, la materialele cauzei a fost prezentat dosarul administrativ cusut, sigilat, autentificat de către persoana responsabilă de colectarea probelor în temeiul art. 87-93 Cod administrativ, iar de rând cu prezența semnăturii pe ultima fila a dosarului administrativ, capacitatea probatorie a documentelor în cauză este demonstrată.

În completare, instanța de apel consideră irelevant aspectul expus de prima instanță cu referire la Registrul declarațiilor privind conflictele de interese, or, potrivit raportului inspectorului de integritate a Inspectoratului de Integritate al ANI, acesta a solicitat prezentarea copiei declarației privind conflictul de interese, copia înregistrării din Registrul declarațiilor privind conflicte de interese și copia soluției aplicate pentru rezolvarea conflictului de interese.

Cu toate acestea, prin nota de serviciu s-a comunicat despre lipsa declarației privind conflictul de interese real a lui Nastas Alexandru, vice-director medical al IMSP „Spitalul Raional Aneni Noi".

Mai mult, la etapa verificării de până la inițierea controlului, în Registrul privind conflictele de interese ținut de Autoritatea Națională de Integritate, nu existau înscrieri pe numele subiectului declarării - Nastas Alexandru, iar potrivit răspunsului IMSP Spitalul Raional Anenii Noi nr. 538 din 14 august 2020, în

cadrul instituției medicale nu există informații cu privire la conflictele de interese reale pe numele lui Nastas Alexandru.

În altă ordine de idei, instanța de apel desconsideră argumentele reclamantului/intimat privind lipsa competenței inspectorului de integritate la semnarea actului de constatare, or, conform art. 6 lit. a), b), c) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții: a) exercitarea controlului averii și al intereselor personale; b) exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor; c) constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Conform art. 7 alin. (2) din Legea enunțată, în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor, Autoritatea: a) constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor.

Suplimentar, potrivit art. 14 pct. (4) din Legea enunțată, președintele și vicepreședintele Autorității nu exercită atribuții privind controlul averilor și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Norma art. 19 lit. g) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, prevede că inspectorii de integritate întocmesc acte de constatare în condițiile legii, iar art. 38 alin. (1) aceleași Legi indică, că în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că: a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese; b) persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate; c) persoana supusă controlului a încălcat restricțiile prevăzute de lege. (an. 2020).

Prin prisma art. 20 și 22 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate nu solicită și nu primește dispoziții inclusiv de la președintele sau vicepreședintele Autorității, referitoare la controalele aflate în derulare privind averea și interesele personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Inspectorul de integritate este responsabil de legalitatea acțiunilor realizate în cadrul procedurilor de verificare și control, precum și de calitatea controalelor efectuate și a actelor emise.

În concluzie, din analiza competențelor exclusive ale inspectorului de integritate

privind efectuarea controlului averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale de către subiecții declarării, întocmirea actelor de constatare în condițiile legii, etc, Colegiul constată că inspectorul de integritate este competent să semneze actul de constatare.

Mai mult ca atât, competența *stricto senso* cu privire la semnarea actului de constatare nu este atribuită nici unui alt funcționar din cadrul Autorității Naționale de Integritate, inclusiv președintelui sau vicepreședintelui.

În circumstanțele de fapt și de drept stabilite, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că, instanța de fond neîntemeiat, cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu aprecierea eronată a probelor administrate, a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii.

Din considerentele menționate și având în vedere că, instanța de fond eronat a apreciat circumstanțele de fapt din probele administrate și tot eronat a interpretat normele de drept material ce reglementează obiectul acțiunii în contencios administrativ, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează necesitatea admiterii cererii de apel în sensul declarat, casării hotărârii instanței de fond și emiterii unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Nastas Alexandru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se admite apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 07 iunie 2024 și se emite o nouă decizie, prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Nastas Alexandru împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoană terță Curtea de Conturi a R. Moldova cu privire la anularea actului de constatare, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător Mîra Ghenadie

Judecători Sîrbu Victoria

Cașcaval Andrei